

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää

Hakija

Juha Taskinen

WWF Suomi / Justus Hyvärinen

Asia

Lupahakemus sääksen pesinnän kuvaamiseen Rantasalmella, Etelä-Savossa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa sääksen (*Pandion haliaetus*) pesinnän kuvaamisen jatkamiseen Rantasalmella vuosina 2025–2036. Kyseessä on Suomen WWF:n perinteinen sääksilive, jota on kuvattu vuodesta 2016 alkaen. Livekamera on lähettänyt kuvaa pesältä vuosittain. Katsojamäärä on joka vuosi monta miljoonaa, vuonna 2024 yli neljä miljoonaa.

Lupaa haetaan tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Tarkoituksena on lajin tunnetuksi tekeminen ja lajin suojelu, tiedotus, ympäristökasvatus ja tutkimus. Livekamera asennetaan ennen pesintää ja sääksien tuloa pesälle 1.4. Sääkset saapuneet keskimäärin 15.4 ja jättäneet pesän 30.9.

Hakijalla on toimintaan poikkeuslupa VARELY/6529/2020, joka on voimassa vuoden 2025 loppuun saakka. Aiemmalla luvalla kuvaaminen on sallittua 10.9. asti, mutta kuvausaikaa halutaan pidentää syyskuun loppuun, koska yleisö on näin toivonut ja sääksen lentokykyisiksi varttuneista kesän poikasista usein joku yksilö viipyilee ja käy pesällä jopa syyskuun lopulle asti. Kuvamateriaalia syyskuun lopusta olisi tärkeää saada jo tänä vuonna.

Kameran asennus tapahtuisi edelleen niin, että lähetys voidaan avata huhtikuun 1 päivänä tai myöhemmin kameran asennuksesta ja sääolosuhteista riippuen. Laitteistojen asennus, huolto ja laitteiston pois haku tehdään niin, ettei siitä aiheudu sääkselle turhaa tai pesintää haittaavaa häiriötä. Hakemuksessa on kuvattu pesän tarkka sijainti.

Määräykset, joita hakemus koskee

Sääksi on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan sääksen pesinnän kuvaamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.12.2030 asti Rantasalmella hakemuksessa määritellyllä sääksen pesällä.
- 2 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 3 Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa sääksen tai mahdollisesti pesimään tulevan muun rauhoitetun linnun pesintää missään vaiheessa. Kameroiden asentamisen ja poistamisen tulee tapahtua pesimäkauden ulkopuolella. Mikäli kuvauksen havaitaan häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä.
- 4 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata niin, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 5 Sivustolla, jolla pesäkuva jaetaan julkiseksi, tulee olla maininta, että pesäkuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa sääkseä koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/1068/2025.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 7 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 8 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 9 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/1068/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä mahdollisten huoltotöiden tarve sekä huoltotöiden kesto ja ajankohdat. Raportin toimittamisen yhteydessä tulee lisäksi antaa yhteenveto kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä ja pesintätuloksesta, tieto siitä, onnistuttiinko pesäkuvauksen avulla lukemaan rengastustietoja sekä arvio kuvauksen vaikutuksesta pesivän parin pesintään.
- 10 Hakijan tulee pyydettyäessä luovuttaa kuvamateriaali Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lisäksi lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Sääksen pesintää kuvaamalla saadaan lisää tietoa lajin perusbiologiasta ja pesimiseen liittyvistä yksityiskohdista. Kuvamateriaalin avulla voidaan mm. tunnistaa sääksiyksilöitä, seurata pesinnän etenemistä ja tutkia sääksien ruokavaliota. Lisäksi kuvaustoiminnalla on ympäristökasvatuksellinen merkitys. Samaa pesää on kuvattu vuodesta 2016, joten kuvauksen jatkaminen on perusteltua myös pitkäaikaisseurannan näkökulmasta.

Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseen tutkimus- ja opetuskäyttöön ei ole saatavilla. Luvan mukaisilla toimilla ei vaikuteta sääksen suojelutasoon heikentävästi, sillä aiemmat kuvaskokemukset ovat osoittaneet, että kuvaaminen ei merkittävästi häiritse pesiviä sääksiä.

Lupa myönnetään hakemuksesta poiketen viideksi vuodeksi. Luonnonolosuhteet alueella voivat muuttua, ja viiden vuoden päästä kuvaamisen tarkoituksenmukaisuutta voidaan arvioida uudelleen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 10

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Aiemmassa poikkeusluvassa kuvaaminen rajattiin sääksen pesimäkauteen 10.9. asti. Olisi kuitenkin tutkimuksellisessa ja opetuksellisessa mielessä perusteltua, että kuvausta voitaisiin jo tänä vuonna jatkaa syyskuun loppuun, ja tarvittaessa sitäkin pidempään. Niinpä tämän luvan mukaisesti toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen sekä tutkimus- ja opetustarkoituksen täyttymisen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Etelä-Savon ELY-keskus kirjaamo.etela-savo@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Rantasalmi rantasalmen.kunta@rantasalmi.fi

Etelä-Savon Lintuharrastajat Oriolus ry. teemu.ukkonen@outlook.com

SLL Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri ry. etela-savo@sll.fi

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/1068/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/1068/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 04.09.2025 14:48

Ratkaisija Aalto Tapio 04.09.2025 14:51

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.